

Jennie Söderberg
Samhällsutveckling
Tfn: 063-146608
E-post: jennie.berglund@regionjh.se

Yttrande gällande Nulägesanalys av enskilda vägar med inriktning på skogsbrukets transporter

Bakgrund

Under 2021 tog Skogsstyrelsen initiativ till en ny samverkansprocess i syfte att ta ytterligare steg mot önskvärt tillstånd och utveckling avseende enskilda vägar, framför allt skogsbilvägar. Den aktuella rapporten utgör ett första resultat av nyss nämnda process.

Rapporten utgör en bred nulägesanalys av väginfrastrukturen i skogen. I rapporten beskrivs hur det ser ut idag och varför, samt betydelsen av det lågtrafikerade vägnätet för skogsnäring och landsbygd. Tanken är att nulägesanalysen ska ligga till grund för ett fortsatt arbete med att ta fram branschgemensamma strategier och åtgärder för det lågtrafikerade vägnätet.

Yttrande

Region Jämtland Härjedalen ser mycket positivt på Skogsstyrelsens initiativ till upprättande av aktuell nulägesanalys. Rapporten visar tydligt att det finns stora utmaningar när det kommer till vidmakthållande och utveckling av det enskilda vägnätet samtidigt som den pekar på enskilda vägnätets betydelse för både landsbygd och skogsnäring.

För Jämtland Härjedalen som är ett glesbygds-/landsbygds-län där skogsnäringen har en stor betydelse för länets näringsliv är det av största vikt att förutsättningarna för fortsatt tillgängligt, effektivt och miljövänligt skogsbruk är goda. Enligt rapporten utfördes år 2020 94% av alla transporter av skogsråvara på enskild väg. Detta visar tydligt på att ett robust och tillgängligt enskilt vägnät är helt avgörande för skogsbrukets verksamhet. Brister i det enskilda vägnätet kan på sikt leda till en begränsad tillgänglighet på skogsråvara något som skulle få stora konsekvenser för både vårt län och även för hela Sverige. I vårt län bor och verkar även en stor del av befolkningen i de mer glesbebyggda delarna där det enskilda vägnätet har en stor vikt för människors tillgänglighet till skola, arbete och service.

Samtidigt som robustheten och tillgängligheten måste säkerställas är det även viktigt att det enskilda vägnätet inte bidrar med en negativ påverkan på miljö och klimat. Det är oroväckande att Skogsstyrelsen i rapporten gjort bedömningen att så många som 30-50% av

samtliga vägtrummor hos enskilda vägar utgör vandringshinder. Likaså är det viktigt att försöka hålla efter invasiva arternas spridning längs enskilda vägnätet. Det är av största vikt att förutsättningar för den biologisk mångfalden är goda även i anslutning till det enskilda vägnätet. Det enskilda vägnätet bör även anpassas till de nya klimatförutsättningarna för att minimera framtida skador på vägnätet till följd av ändrade temperaturer och ökad nederbörd.

För att komma till rätta med många av de brister som beskrivs i kan det antas komma att krävas stora investeringar i det redan befintliga vägnätet samtidigt som kostnader för anläggande av nya enskilda vägar kommer att öka om det införs tydligare och skarpere krav avseende exempelvis bärighet, miljö- och klimatanpassning.

Inom ramen för den regionala transportplanen, som upprättas av Region Jämtland Härjedalen, finns möjligheten att bidra till en utveckling av det enskilda vägnätet. Detta är något som inte nyttjats de senaste planperioderna till följd av att tilldelningen till Region Jämtland Härjedalens plan är mycket beskedlig i förhållande till det behov av utveckling som finns längs länsvägarna i länet. En tydligare bild och förståelse för de brister och behov som finns längs det enskilda vägnätet skulle därför även kunna motivera en större tilldelning av medel till länsplanerna, framför till län med stor andel enskilt vägnät, glesbygder och omfattande skogsnäring.

Som ett nästa steg bör därför möjligheterna till en markant ökning av tilldelade medel för bidrag/medfinansiering till utveckling och drift och underhåll av det enskilda vägnätet ses över. I och med att det enskilda vägnätet ofta byggs och vidmakthålls av enskilda personer/företag eller vägföreningar kan det inte anses vara rimligt att kostnaderna helt ska falla på ägarna av vägen.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Jonas Andersson
Regionala utvecklingsnämndens ordförande

Magnus Aspegren
Regional utvecklingsdirektör